

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

XIII. De unionibus beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

CAP. VI.

Admonet nos incumbentiis nobis pastoralis officii curia, ut non solum nobis, sed etiam cunctorum Christianorum fidelium & praefertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispensandi, & que in cunctisque ipsorum praejudicium sine noxa quavis etiam auctoritate prodidisse comprimus, salubriter reformatum. Sanè dudum ad nostram pervenit nouitiam, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac eccliarum pralati, nonnulli etiam Principes, & domini temporales inclita nationis Germaniae, post miserabilem urbis direptionem, collationes & dispositions beneficiorum Ecclesiasticorum nobis & sedi Apostolica etiam virtute concordatorum & inter se & nationem prefatas reservatorum temere usurpare presumperant, ac collationes & dispositiones nostras, & dicta sedis de illis factas admittere contempnunt, nedum in nostram & ipsius sedis vilipendium, sed etiam in iurium nostrorum & ejusdem sedis, ac illorum quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem alias disposimus, seu provideri & disponi mandavimus, grave praejudicium. Nos qui à dictis concordatis, qua olim Romana Ecclesia & dicta nationis hominibus, pro ipsius Ecclesie unione, ac pace & tranquilitate inter Ecclesiam & nationem praeditis, perpetuo solidandis & conservandis laudata, conclusa, & accepta fuerunt, nullaremus recedere intendimus, ne dicti presumptores & contempnentes, aut per eos in dictis beneficiis intrusi ex hujusmodi temeraria presumptione gloriarivaleant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis quibusde beneficiis praediti per nos aut distant sedem, seu eiusauctoritate prosum exire, & in futurum providebitur, per aliquos temporis fluxum, seu aliquatenus patientiam vel toleranciam praejudicium fiat aut factum censeatur, ex pastoralis officii debito providere volentes, ac cordatis praeditis similiter inherentes, motu proprio, & ex nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, de Apostolica potestatis plenitudine, tenore praesertim declaramus, praeterea collationes & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis cum cura & sine cura, nobis & dicta sedi ut praefixur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prelatos, ac secularates Principes, & dominos quoque, dicta nationis, seu ad eum praeferationem vel nominationem, etiam per ordinarios ipsorum beneficiorum collatores à tempore dicta direptionis circa contra; tenore & formam dictorum concordatorum quomodo libet factas, & in posterum facandas, personis quibus aut in posterum fiens, nisi sint per nos, aut nostra, vel dicta sedis auctoritate approbata, nullum titulum vel colorum ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illos pro male fidei possessoribus & meritis intrus ab omnibus haberi & censer, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos & percipientes, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum intercessit, seu etiam fisci nostri instantiam, omnibus viis iuris, & remedii compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio regularum de annali & triennali pacifico possessore gaudere potuisse aut posse: Illis vero quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate nostra vel dicta sedis, tenore & forma concordatorum hujusmodi servatis, collata seu commendata sunt, aut in futurum conferent vel commendabuntur, necnon Ecclesias & locis Ecclesiasticis, ac collegiis, quibus perpe-

tuò vel ad tempus eadem auctoritate unita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis qui in executione literarum Apostolicarum eis concessatum per constitutions, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Praulatorum, Principum, vel dominorum praedictorum, hactenus quomodo libet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas regulas, quemcunque temporis fluxum seu patientiam vel toleranciam minimè obstatere debere, quo minus contra dictos intrusos & intrudendos quocunq; tempore judicialiter expediti valeant.

TITVLVS XII.

DE PENSIONIBVS.

Leo Decimus, In Concilio Lateranensi.

Reservari pensiones non debent in diminutionem Monasteriorum & Ecclesiarum regularium.

CAP. I.

Quoniam Ecclesiis Monasteriorum absque aliqua fructuum diminutione provideri decet, ut tanta dignitati praesidentium, quam Ecclesiarum & monasteriorum necessitatibus consularit. Decernimus pariter ac statuimus, ut super eundem Ecclesiarum fructibus pensiones minime referuntur a, nisi ex resignationis causa, aut etiam alia qua in secreto nostro consistorio justificabilis & honesta habita fuerit.

Pius V.

Laici, & qui calibatum sacris ordinibus annexum non colunt, beneficiorum pensionibus iure frui nequeant.

CAP. II.

Laici extra conjugium & in calibatu viventes, ac b^{is} legami & clerici conjugati nullas novas pensiones aut fructus aut omnino alias res Ecclesiasticas habeant, nec ipsi, etiam qui conjugati non sunt, si ad primas aut alias nuptias transferint, antiquas deinceps percipere. Clericis vero & aliis matrimonium etiam cum unica & virginis contracturi, postquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec novas aesseque possint, sed nec illi laici nec clericis privilegio transferendi pensiones, fructus, aut alias res hujusmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, antiquas vero pensiones, & alias reservationes tam laicis quam clericis concessas, & quasipos clericos habere contingit, per futurum contractum matrimonium hujusmodi extinguitur esse. Rom. 5. Id. Septemb. 1568.

TITVLVS XIII.

DE UNIONIBVS BENEFICIORUM.

Pius V. Ex Concilio Tridentino.

Parochialium perpetuo unitarium p^o locis portio assignanda V. cariss non sit major censum, nec minor quinquaginta solidorum.

CAP. I.

Add equeundem pastoralis officii debitum, v. galantibus studiis intendentibus, ad ea, per qua cathedralium aliarumque Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, beneficiorum, seu collegiorum, ac aliorum priorum locorum prospero profectui, divinisq; cultus augmento, & opportuno congrueque sufficietionis parochialium Ecclesiarum eidem unitarum starui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animatum exercitum utilitati recte & provida moderatione consulit, & salubriter providerit valeat, libenter interponimus

a Concordata reservationem edidit Nicolaus V. in gratiam Germanorum 1447. 14. Cal. April. cum Friderico Imperat. aliisq; Ecclesiasticis & secularibus locis Principibus.

2 DD. in cap. præterea, 23, de jure patron. tent. in v. suggest. de desimis.

nostra solicitudinis partes. Hinc est quod nos, ad quorum aures (quod non sine animi nostri molestia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, in deputatis Vicariis, ac in assignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, collegiis, vel locis piis perpetuo unitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum exceperitis, ut primum aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus parochialium Ecclesiarum sic unitarum, Ecclesie, Monasterii, beneficiiis, collegiis, aliusve locis piis remanserit, ob idque multa orta sunt super hoc controversiae circa interpretationes decreti Concilii.

Nos ad eas tollendas animunt intendentes, confidantesque uniones ipsas ideò à prædecessoribus nostris factas esse, ut ex redditibus & emolumента benevolentiorum unitorum, Ecclesiis, Monasteriis, collegiis, beneficiis, & locis piis quibus illa uniuersit, facilius onera eisdem sumbentia suppontur, & promptius à ministris Ecclesiasticis, in eisdem divina officia celebrantibus, hospitalitas seruetur, aliaque; charitatis opera exercantur, ac etiam ut nibilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceceretur, motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, hac nostra perpetuo valitura constituzione statuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsis Concilii mente suffit colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos & Episcopos prefatos in assignatione portionis ipsi Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsoforum Praetorium arbitrio facienda ita se contineat & arbitrii debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annorum summa, computatis omnibus, etiam incertis emolumenta & alijs obventionibus communiter percipi solitus, eis omnino assignetur, nisi Vicarius temporarius solitum fuerit plus assignari, sive in quantitate aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo seu alia re stabilis portio hujusmodi constitutatur, cujuscunque valoris parochialis Ecclesia unita fuerit, & habita etiam ratione redditum & onerum loci, cui parochialis ipsa unita fuerit, ita quod portiones ultra vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta haec tenus assignanda, quoad excessum & defectum hujusmodi nullius rotoris & momenti existant, & ad summas praedictas reduta & aucta respictere confeantur, nisi tamen valor annuis ipsis parochialis unita habita ratione (ur prefetur) minor sit quinquaginta scutis, quo casu portio assignata vel assignanda Vicario perpetuo non debet excedere sumam annuum valoris dicta parochialis, sed sufficiat quod omnes fructus ejus duntaxat attribuant ipsi Vicario perpetuo.

Et quoniam iniuum esset, eos qui commodis privantur, eadem onera que prius sustinebant debere suffere, volumus & statuimus, quod Ecclesia, Monasteria, collegia, beneficia, & pia loca hujusmodi, in quorum parochialibus Ecclesiis unitis contingat Vicariis praedictis erigi, pro quantitatibus fructuum ipsis Vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quindenniorum, quam nobis & Camerz Apostoli, solvunt, ulterus non tenetur, sed eis detractione fiat ad ratam certorum, que de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarius perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à sede Apostolica novam provisionem sue deputationis, & solvere annam proportionate fructuum, redditum, & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec alias ad possessionem dictarum Vicariarum perpetuarum & servitum earundem parochialium admitti possint, nisi

a Deportionibus assignandis Vicarii perpetui habeat decretum Concilii Tridentini, sess. 7. c. 5. Et de unionum forma, c. 9. sess. 14. & sess. 24. c. 13. & 15. de reformatione.

soluta annata, & expeditus lucis Apostolici novi episcopionis, ut praefertur: alicquin integrum quidem solvi debere, nec Vicarii predicti ante utrumque fructus percepere possint. Volumus infra de mandamus, quod dicti Vicarii per se non liberae superiorum electionem, sed ad nominationem illicem, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum iplorum clausorum, seu eorum Vicariorum priori examinatione batitur deputentur. Et si dicta parochiales omnes Monasteris regularium mendicantium, politioribus dictorum Monasteriorum nomina & mendicantibus, quos si ordinari prædicto examinari auctorum Vicarios faciendo idoneos ad eum ratione exercendam invenientur, & ita pro idoneis apparet, teneantur in Vicariis, ad quae tam suorum fructuum suorum amovibiles, depurare. Idem enim & vobis in regularibus Monachis tandem dimissos parochiali, in qua unus ex eis Monachus fuit, finis forma predicta, Vicarius deputatus, habentem capulum quatuor alii ex dictis Monachis.

TITVLVS XIV.

DE RESIGNATIONIBVS ET
PERMUTATIONIBVS.

Innocentius Octavius.

Legitemus beneficij resignatio omnia tempore, & præfervit, tam exclusum, certe deorum ipsius antebatum firmatio.

CAP. L

Proximum ressignationis filii & suo robochili illi qui literas facultatis & licentiae, cumdilicet (etiam si compertuntur) seu singulare eorum ressignantur beneficia Ecclesiastica, dispensatio Apostolicae littera referenda existit, & pertinent compensationes cum eis, seu simpliciter in eorum iuris respectu ressignata per eos beneficia quatuor metu & mutaciones ipsa pacifice non possedentia, et mutationes intra mentem post ressignationis ipsa iniquitates tuerint, si tamen tempore ressignationis seu permutationis corundem infirmi erant, ea admittent de quae decelerint.

Gregorius XIII.

Resignationes & iurum concessionis quod usurpalib[us] debant.

CAP. II.

Humano vii iudicio ita bene quicquid, & panis ter sancti potest, qui aliis traxit peccato, docet; si quod salubre fore credet, aut non exceptuendo potest, quod in illis constitutis, diversi Romani pontifices probandis simulatas occultatibus beneficiorum Ecclesiasticorum ressignationes, diversi Romani pontifices constitutis, & fol. record. Pius Pap. V. prædicto eodem notissime promulgavit, cognitimus acudisse. Non hoc malum, prout occasio necessitati, potuisse, concuevolemus, statuimus, ut possit omnes & paucos ressignationes, etiam causa permutationis, et commendationis, etiam literis Apostolicis non confessis, & professedis habita, necnon litteris & iuris quoniamcumq[ue] certis ac retrocessione, que deinceps de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis in nostris seu Rom. Pontificis protomartyre existentis manibus, ac etiam coram Notario publico & testibus sicut & nobis, vel illo, seu nostro, vel in mandato admittentur, & supersit eius provisiones, & cap-

a Beneficia nisi certe tempore ante iuramentum suorum ressignatio, quam maxima sequitur, sed, si impunita fraudulenta, et falsa, presumptio gravata, non sufficit, ut illi inter regis usus & infra regis, intra 20. dies. Quae regulis quod postea fit intelligendu[m] explicant Commissarii & Rebus.